

формування територій сільських, селищних рад. Впровадження цієї норми в майбутньому надасть змогу встановлювати та змінювати існуючі межі населених пунктів без розробки генеральних планів, що значно здешевить цю процедуру та заощадить бюджетні кошти.

Відповідно до вищезгаданого закону, рішення про встановлення (зміну) меж адміністративно-територіальних одиниць є одночасно рішенням про затвердження проектів землеустрою щодо їх встановлення та зміни. Відомості про встановлення і зміну меж адміністративно-територіальних одиниць вносяться до Державного земельного кадастру та зазначаються у витязі з нього, який безоплатно видається відповідній сільській, селищній, міській, районній, обласній раді. Вирішення даного питання сприятиме завершенню встановлення меж населених пунктів у найближчому часі, чіткому обліку земель, формуванню Державного земельного кадастру, а також надасть поштовх для розвитку територіальних громад.

Проаналізувавши норми нового Закону, можна дійти висновку, що цей документ є свідченням довготривалої роботи, який враховує погляди багатьох науковців в цій сфері. Новий нормативно-правовий акт є перспективним кроком для забезпечення ефективного використання потенціалу територій, вдосконалення територіального устрою України, регулювання податкової бази за рахунок плати за землю. Він буде сприяти уникненню суперечливих ситуацій та судових розглядів з цих питань.

**Штурцев Ю.Ю.,
НУ "Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого",
Сімферопольський технікум,
Кримський юридичний інститут
викладач**

ПОНЯТТЯ ТА ЗНАЧЕННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ПРИПИСУ

Не дивлячись на достатньо масивний об'єм матеріалу, отриманого в результаті досліджень юридичної норми, не припиняють виникати деякі проблеми при визначенні суті юридичних норм, їх структури, класифікації та відображення у системі нормативно-правових актів.

Тому постає нагальним питання про дослідження нормативно-правового припису в контексті його співвідношення з юридичною нормою.

Введення та використання в "науковому обігу" юридичної науки нормативно-правового припису дозволить вирішити ряд

суттєвих проблем, пов'язаних перш за все з співвідношенням системи права та системи нормативно-правових актів. Крім того, дослідження нормативно-правового припису дозволить розширити можливості вдосконалення механізмів "впровадження" юридичних норм в правотворчий, правореалізаційний та правозастосовчий практиці.

Спочатку слід зазначити, що нормативно-правовий припис розуміють з двох протилежних точок зору: як елемент системи права та як елемент системи нормативно-правових актів. В першому випадку, нормативно-правовий припис ототожнюється з юридичною нормою, в другому – нормативно-правовий припис та юридична норма є відокремленими, самостійними юридичними явищами.

В рамках даного дослідженні нормативно-правовий припис розглядається з позицій другого підходу, тобто як елемент системи нормативно-правових актів та самостійне від юридичної норми явище.

Визначившись з базовим уявленням про нормативно-правовий припис потрібно перейти до розгляду його як поняття.

Деякі автори, які займалися дослідженням нормативно-правового припису (Парфент'єв А.Л., Алексєєв С.С., Давидова М.Л. та інші) визначають його як веління держави. При цьому, наприклад, і Парфент'єв А.Л., і Давидова М.Л. не ототожнюють нормативно-правовий припис та юридичну норму. Але визнаючи перше як певне веління тим самим змішують його з юридичною нормою, тому що одною з головних ознак останньої як раз і є те, що це державно-владне веління.

В тлумачних словниках веління визначається як наказ, волевиявлення. Етимологічно слово веління споріднено латинському volo – "хотіти", німецькому wollen – "бажати". Крім того, веління має той же самий корінь, що й воля, яке визначається у тлумачних словниках як можливість здійснення свого бажання. Це свідчить про те, що веління містить у своєму значенні певну потенційність, тобто веління є своєрідною ідеальною моделлю, яка сформувалася у свідомості особи. Але для того щоб проявитися воля (веління) повинна бути виражена певним способом.

Юридична норма, як державно-власне веління як раз є той самою ідеальною моделлю, в якій проявляється бажання держави певним чином впливати на суспільні відносини.

Для того щоб бути "побаченою", "почутою" юридична норма повинна мати логіко-мовне вираження.

Найбільш точним визначенням нормативно-правового припису є поняття, яке сформульовано Шмельовою Г.Г., а саме: нормативно-правовий припис – це "безпосередньо виражене в

тексті нормативно-правового акта деонтичне висловлювання, яке використовується для формування юридичної норми та забезпечення її дії".

При цьому висловлювання розуміється як граматично вірне речення з його смислом. Тобто нормативно-правовий припис як висловлювання є не просто мовною конструкцією, а представляє собою логіко-мовний феномен.

Визначаючи нормативно-правовий припис як висловлювання, тим самим знімається проблема його змішування з юридичною нормою та конкретизується його сутність.

Слід звернути увагу на те, що нормативно-правовий припис це деонтичне висловлювання, тобто висловлювання про можливе та необхідне.

Отже, нормативно-правовий припис є способом вираження юридичної норми. Крім того, автори, які досліджували проблеми нормативно-правового припису (Парфент'єв А.Л., Давидова М.Л., Ходукін Д.В. та інші), сходяться на думці про це, що юридична норма складається як мінімум з двох нормативно-правових приписів. Але з останнім не можливо однозначно погодитися.

Перед розглядом проблеми про мінімальну кількість нормативно-правових приписів, з яких формується юридична норма, спочатку, для більш кращого розуміння цього питання, потрібно провести класифікацію нормативно-правових приписів та визначити їх структуру.

З вищезазначеного поняття нормативно-правового припису логічно слідує те, що його види можна розподілити на дві основні групи: нормоформуючі та обслуговуючі (ті, які забезпечують дію нормоформуючих).

Нормоформуючі нормативно-правові приписи – це висловлювання, які містять правове поведінки або юридичні наслідки за їх порушення. Тому нормоформуючі нормативно-правові приписи складаються з двох елементів: гіпотези – умови, при якій застосовується цей припис, та диспозиції – правила певної поведінки, або санкції – юридичних наслідків за порушення правил поведінки.

Нормоформуючі нормативно-правові приписи можна розподілити на наступні види в залежності від того, на виконання якої функції вони спрямовані: регулятивні, охоронні та захисні.

Виходячи з вказаних теоретичних положень та приймаючи до уваги те, що юридична норма складається з трьох елементів (гіпотеза, диспозиція, санкція) слідує, що остання формується як мінімум нібито з двох нормативно-правових приписів: регулятивного та охоронного. Але при цьому деякі автори упускають те, що до основних функцій права відносяться не тільки

регулятивна та охоронна, але й захисна. Це означає, що право повинно крім попередження порушення суб'єктивних юридичних прав, ще їх відновлювати.

Отже, юридична норма формуватися як мінімум з трьох нормативно-правових приписів: регулятивного, охоронного та захисного.

Але для того щоб юридична норма діяла вона повинна бути забезпечена обслуговуючими нормативно-правовими приписами, до яких належать: декларативні (містять принципи, завдання, цілі права), дефінітивні (містять визначення юридичних термінів), темпоральні (містять показники чинності юридичних норм у часі), колізійні (містять правила вирішення юридичних колізій).

З огляду на вказану класифікацію слід звернути увагу на те, що значення вживання нормативно-правового припису усуває необхідність поділу юридичних норм на класичні та некласичні.

Таким чином, нормативно-правовий припис є самостійним від юридичної норми логіко-мовним явищем, яке відображає її в нормативно-правових актах та інших юридичних актах, що містять загальнообов'язкові правила поведінки.

Ярулліна Л.Л.,
НУ "Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого",
здобувач кафедри адміністративного права

ОБ'ЄКТИ УПРАВЛІННЯ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я: КРИТЕРІЇ ТА ВІДМІННОСТІ

Турбота про здоров'я людини і забезпечення його охорони, згідно Загальної Декларації прав людини, Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права, а також Європейської соціальної хартії, є зобов'язанням держави. Держава визначає і формує політику у сфері охорони здоров'я, забезпечує її реалізацію, гарантує громадянам отримання якісної медичної допомоги. Зазначені управлінські цілі, як суспільні потреби втілюються в життя завдяки соціальному механізму, який складається із суб'єктів та об'єктів управління. Об'єкт управління взагалі являє собою систему, яка підпорядковується владній волі суб'єкта управління і виконує його рішення тобто система якою управляють. Безпосередніми об'єктами на які справляє вплив той чи інший суб'єкт, є підпорядковані йому галузі державного управління.

Аналіз Основ законодавства про охорону здоров'я, Закону України "Про екстрену медичну допомогу", "Про боротьбу із захворюванням на туберкульоз" та інших, свідчить, що сфера